

Toldy Ferenc iránymutatása illetve tevékenységének hatása napjainkban

Toldy Ferenc fáradhatatlan, sokoldalú, a nemzeti elkötelezettséget és az európai látókört egyesítő munkálkodása ma is követendő példa lehet. A alábbiakban a "tudós, orvos és dietetikus" Toldynak az orvoslásról, az egészségről, a tudomány fontosságáról kifejtett véleménye kerül bemutatásra:

A nyomtatásban is megjelent előadásában, amely a 19. század közepének egyik legolvasottabb munkája volt, már fiatal medikusként úgy mutatta be összefoglalóan tudományát, mint amely "a legnemesebb célt tűzte ki magának: az ember egészsége fenntartását s így magának az életnek meghosszabbítását" s ezt a következőképpen indokolta:

"a testi egészség nélkül lélek egészsége s vidorsága sem gondolható, s a legdicsőbb tehetségeknek fejletlenül kell szűnyadni, vagy kifejlődések közben csökkenni és elcsüggedni: s így bedugulni azon erkölcsi boldogság egyik fő forrásának is, mely célunknak megfelelésünkéből hárulat [!] Reánk"

A szélesebb közönség számára is megjelenítette nemcsak a dietetika mint történetileg az egész életmódot szabályozó tudomány, a tudományok tudományának ideáját, hanem a lét testi ápolásának, gondozásának, valamint egészség és az egészszolt közösségileg tekintve is szoros összetartozásának képzetkörét, amelyre 1834. áprilisában megtartott székfoglaló beszéde épült: "gyakran elfeledjük," - mondta ebben - "hogya léleknek jóléte mindenekelőtt a test jólététől függ", az utóbira való tudományos figyelés meg nemcsak az egyén, hanem a közösség létét is befolyásolja.

Toldy Ferenc fő művei

Christoph Wilhelm Hufeland: Armenpharmakopöe (Szegények patikája), ford. Schedel Ferenc. Buda, 1831.
Dietetika elemei. Pest, 1939.

Két könyv az egészség fönntartásáról. Pest, 1850.

A magyar költészet története, I-II kötet, Buda 1854.

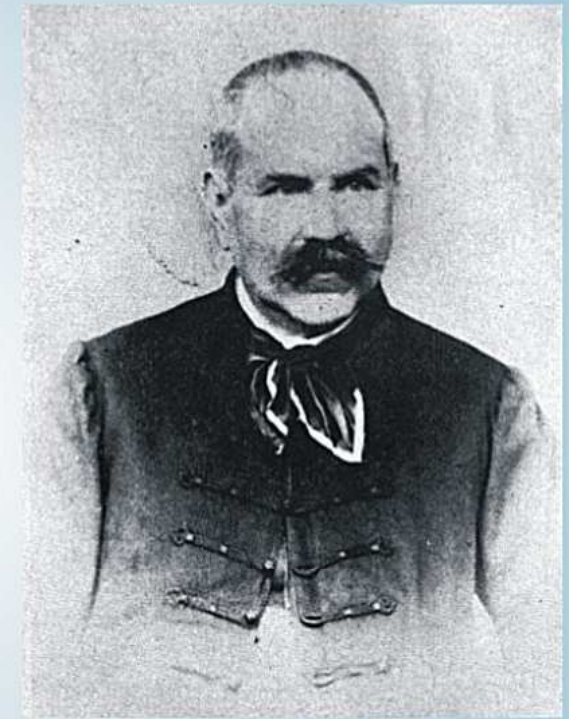
Magyar Chrestomathia. I-II évfolyam. Pest, 1853. és 1855,

A magyar nemzeti irodalom története a legrégebb időktől a jelenkorig. Pest,

"Munkabírásáról, lankadatlan szorgalmáról kiterjedt, hatalmas arányú munkássága tanúskodik....Ha szóba kerül a neve, ma elsősorban az irodalomtörténész Toldy Ferencre gondolunk. Mindazonáltal elismeréssel kell szólnunk a medicina népszerűsítése terén, az egészségügyi felvilágosításban és a nyelvújításban játszott szerepről." Dr. Kapronczay Károly

EGERFOOD

Iránymutató magyar kutatók az élelmiszertudományban

“Visszaemlékezés, tanúságok, mértékadó tudományos tevékenység”

I. Évf. 6. szám

Toldy Ferenc
(1805-1875)

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.uszechenyiterv.gov.hu
06 40 630 430

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

Toldy Ferenc

Toldy Ferenc (1805-1875), kiváló orvos, nyelvész, irodalmár és történész, aki jeles résztvevője volt a múlt században a magyar függetlenségért és kultúráért küzdő szellemi mozgalmaknak. Pályáját orvosként kezdte, a táplálkozástudomány és a járványok elleni harc területén is jelentős eredményeket ért el.

Életpályája

Toldy Ferenc

Toldy Ferenc német anyanyelvű, de magyar érzelmű szülők gyermekeként született Budán, 1805. augusztus 10-én. Toldy Ferenc magyarul kisiskolásként tanult meg Cegléden. Eredeti családi neve Schedel, 1847-ben hivatalosan is felvette a Toldy nevet. A pesti egyetemen előbb bölcséleti hallgató, majd 1829-ben orvosi oklevelet szerzett. Sokáig nem tudott dönteni az írói és az orvosi pálya között, medikusként már számottevő íróként tartották számon. Végzése után – orvosi tapasztalatszerzés céljából – európai tanulmányutat tett, de 1830-ban irodalmi munkássága miatt lett a Magyar Tudományos Akadémia tagja. Magával ragadta a nyelvújítás, az irodalomban és nyelvészetben Kazinczy Ferenc lett az ideálja, vele 1822-ben kezdett levelezni, majd Vitkovics Mihállyal és Döbrentey Gáborral is személyes érintkezésbe lépett. Kisfaludy Károly szintén nagy hatással volt rá, több verset írt Aurórájába.

1833-41 között az orvosi karon a diétetika rendkívüli tanára volt, jeles könyvét sokáig használták az egészséges életmódra nevelés vonatkozásában az egyetemen. 1841 és 1860 között a Kisfaludy Társaság igazgatója volt, ezen kívül egyéb tevékenységei mellett Bugát Pállal szerkesztette az Orvosi Tár című folyóiratot. Nagy vívódást jelentett életében az irodalmi és az orvosi pálya közötti választás, de végül az irodalomtörténet mellett döntött. Szépirodalmi munkáin túl főleg az irodalmi élet szervezése területén tevékenykedett. Ettől függetlenül, nem szakadt el az orvostudománytól, és az 1850-es és 1860-as években a különböző orvosi tudományos rendezvények résztvevője lett.

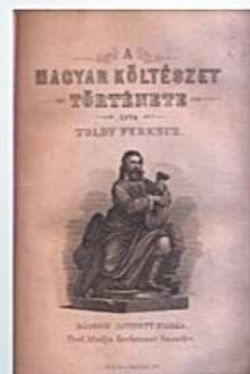

A magyar nemzeti irodalom története, 1851, Toldy Ferenc

Toldy Ferenc

Tudományos tevékenysége

Toldy a reformkor egyik legtermékenyebb írója volt, és nagyarányú irodalom- és tudományszervező tevékenységet fejtett ki. Noha érdeklődésének legfőbb tárgya az irodalom, megtartotta kapcsolatát a természettudományokkal is: hosszú ideig folytatott orvosi praxist, tevékenyen vett részt az 1831-32-ben pusztító kolerajárvány elleni küzdelemben. 1833-ban kinevezték a pesti egyetem egészségtan és makrobiotika tanárának. Bugát Pállal 1831-től együtt szerkesztette az Orvosi Tár című első magyar orvosi szakfolyóiratot.

Toldy Ferenc,
A magyar költészet története,
1854.

Orvosi Tár,
Bugát Pál és Toldy Ferenc
szerkesztésében

Toldy Ferenc,
Magyar
Chrestomathia,
1853.

Az országos közoktatási tanács tagja és egyetemi osztályának elnöke, továbbá a magyar királyi gimnáziumi tanárvizsgáló bizottságnak tagja volt, több bel- és külföldi tudóstársaságnak levelező, illetve választmányi tagja, s több vármegye táblabírája is volt. Számos tankönyvet és szöveggyűjteményt publikált, alapítója volt a Kisfaludy-társaságnak, amely a korabeli írók - köztük Petőfi és Arany - leghatékonyabb támogatója volt. Igazgatta az Egyetemi Könyvtárat, tagja volt az Akadémiának.

Emlékezete

Róla nevezték el a Toldy Ferenc Gimnáziumot Budapesten, a ceglédi Toldy Ferenc Kórházat, a budapesti Toldy Ferenc Könyvtárat, és a Magyar Irodalomtörténeti Társaság által 1981-ben alapított Toldy Ferenc-díjat az egyetemi, főiskolai oktatók, kutatók, muzeológusok, általános és középiskolai tanárok irodalomtörténeti munkásságának elismerése céljából.